

การพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ Development of Property Management to Generate Incomes of Autonomous University

พิมรักษ์ บุญกล้า¹, ฐิติมา ให้อยอง² และ เซาว์ฤทธิ์ เซาว์แสงรัตน์³

Pimrak Boonkam¹, Thitima Holomyong² and Chaowarit Chaowsangrat³

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1, 2, 3}

College of Innovation Management Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand, Affiliation^{1, 2, 3}

Corresponding Author, E-mail: pim_auirak@hotmail.com¹

Received: July 26, 2024

Revised: December 18, 2024

Accepted: December 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอภาพรวมของการพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยอ้างอิงแนวคิดการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และการพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว ทั้งนี้ การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยทั้งในรูปแบบเอกสาร และในระบบฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถยึดเป็นหลักในการวางแผนการตัดสินใจได้

คำสำคัญ: มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ, การจัดการทรัพย์สิน, รายได้ของมหาวิทยาลัย

Abstract

This article aims to present an overview of the development of income-generating property management of autonomous universities. By referring to the concept of leaving the system of autonomous universities University Property Management and the development of property management to generate income in state autonomous universities. This is an opportunity for the university to adjust management to be more flexible. In this regard, the management of information relating to the university's assets, both in the form of documents and in electronic database systems Can be based on planning decisions

Keywords: Autonomous university, Property management, Generate incomes

บทนำ

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจัดตั้งตามประเภทผู้เข้าเรียนได้ 3 ประเภท คือ (1) สถาบันอุดมศึกษาในกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งลักษณะสถาบันอุดมศึกษา ได้สามประเภท คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ สถาบันอาชีวศึกษา และวิทยาลัยชุมชน (2) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งประเภทเป็น 3 กลุ่ม คือ มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบัน

เอกชน และวิทยาลัยเอกชน (3) สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงและหน่วยงานอื่น เป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดภาครัฐ และส่วนใหญ่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง จัดตั้งขึ้นเพื่อผลิตบุคลากรเข้าทำงานในสายงานวิชาการวิชาชีพของหน่วยงานนั้นๆ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2556)

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ (Autonomous university) หรือที่เรียกว่ามหาวิทยาลัยนอกระบบ คือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ แต่ยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป (block grant) ที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปีโดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเงินอุดหนุนถือเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย กรณีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายในการดำเนินของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินสนับสนุนจากแหล่งอื่นได้ รัฐจึงจัดสรรไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสามารถกู้เงิน และ/หรือลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ได้เพื่อประโยชน์ของการดำเนินกิจการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เรื่องการบริหารงบประมาณ การจัดการทรัพย์สินถือเป็นหัวใจที่สำคัญเนื่องจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัยประสบผลสำเร็จได้ส่วนหนึ่งต้องใช้งบประมาณในการพัฒนา ทั้งการพัฒนาคน เทคโนโลยี ครุภัณฑ์ สถานที่ เป็นต้น ซึ่งงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐ และเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเท่าที่จำเป็น ดังนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องหางบประมาณจากแหล่งอื่นเพื่อนำมาบริหารจัดการรายจ่ายในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย การจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมาบริหารจัดการให้เกิดรายได้ถือเป็นทางเลือกหนึ่งที่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐดำเนินการเพื่อให้มีงบประมาณเพิ่มขึ้นนอกเหนือที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ความสำคัญและความเป็นมาเกี่ยวกับแนวคิดมหาวิทยาลัยออกนอกระบบหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

แนวความคิดที่จะนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบนั้นมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2507 จากกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยกลุ่มหนึ่ง และได้เสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2514 แต่เรื่องก็ชะงักลงเพราะบุคลากรในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย จอมพล ถนอม กิตติขจร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีจากการปฏิวัติในสมัยนั้น ก็เลื่อนการพิจารณาไป เพียงแต่ได้มีการจัดตั้ง "ทบวงมหาวิทยาลัย" (ปัจจุบันคือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)) ขึ้น เพื่อดูแลมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แทนสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนั้นในยุคนี้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงได้ย้ายไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จากเดิมที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยก็ยังคงอยู่ภายใต้กฎหมายระเบียบของระบบราชการเช่นเดิม ซึ่งทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน จึงได้มีความพยายามที่จะนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการเรื่อยมา ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 แนวคิดดังกล่าวก็ถูกรื้อฟื้นอีกครั้งเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา แต่ไม่ประสบความสำเร็จ จนกระทั่ง พ.ศ. 2530 ทบวงมหาวิทยาลัยริเริ่มโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2533-2547) ขึ้น ซึ่ง 1 ใน 6 ข้อเสนอระบุว่า "รัฐบาลพึงให้การสนับสนุนการปฏิรูปความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีกับรัฐ โดยพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วให้มีความเป็นอิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยปรับเปลี่ยนไปเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ ส่วนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่จะจัดตั้งใหม่ ให้มีฐานะและรูปแบบเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตั้งแต่แรกตั้ง" จากแผนดังกล่าว ประเทศไทยจึงเกิดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่แรกตั้งอยู่ 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2533 สมัยพลเอกชาติชาย

ขุนหะวัน เป็นนายกรัฐมนตรี, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2534 สมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2541 สมัย นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี และในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2541 นโยบายการออกนอกระบบก็ได้เป็นข้อตกลงหนึ่งที่ผูกพันกับสัญญาการกู้ยืมเงินกับธนาคารพัฒนาเอเชีย โดยรัฐบาลมุ่งหมายลดงบประมาณในส่วนราชการให้สามารถเลี้ยงตนเองและบริหารงบประมาณเองได้ ในช่วงปี พ.ศ. 2542 เริ่มมีการเสนอให้มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาที่ตั้งขึ้นใหม่ "ออกนอกระบบ" ราชการ และมีการหยุดรับข้าราชการเข้ามาในมหาวิทยาลัยรัฐเดิมทั้งหมด ตำแหน่งที่บรรจุเข้ามาใหม่ เรียกว่า "พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา" ซึ่งมีกรอบเงินเดือนและสวัสดิการแตกต่างจากข้าราชการเดิม และหากผู้ที่เกษียณราชการไปให้ตำแหน่งและเงินเดือนนั้นเปลี่ยนเป็นตำแหน่งพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาในตำแหน่งเริ่มบรรจุใหม่เท่านั้น ในรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร เริ่มมีความพยายามนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบอีกครั้ง แต่มีการคัดค้าน ดังนั้นจึงยังไม่มี การนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบในช่วงนี้ ต่อมาในสมัยรัฐบาลสุรยุทธ์ จุลานนท์ โดยวิจิตร ศรีสอ้าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้เสนอคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ผ่านร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของแต่ละมหาวิทยาลัยอีกครั้ง (ไทยพับลิก้า, 2555)

ปัจจุบันแนวความคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยออกนอกระบบหรือชื่อที่เรียกอย่างเป็นทางการว่า “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นอิสระเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของนักคิด นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นมหาวิทยาลัยออกนอกระบบมีการ วิพากษ์วิจารณ์และการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายในวงวิชาการในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา จากนโยบายของ รัฐบาลที่มีแนวทางในการที่ปรับเปลี่ยนสภาพของมหาวิทยาลัยของรัฐให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัวและโปร่งใสในการการบริหารจัดการ ทั้งเรื่องการจัดการทางการเงิน การงบประมาณ และการบริหารงาน บุคคล มีกฎระเบียบที่กำหนดโดยสถาบัน เพื่อใช้บริหารจัดการภายใน ซึ่งต่างกับ “มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ” ตรงที่ยังมีสภาพเป็นส่วนราชการ บริหารจัดการสถาบันโดยอ้างอิงกฎระเบียบของทางราชการ ระเบียบของทาง ราชการ ในปัจจุบันกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจึงมีนโยบายที่ชัดเจนที่สนับสนุนให้ สถาบันอุดมศึกษาไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคล่องตัวในการ บริหารจัดการ (ไทยพับลิก้า, 2555)

จากจุดเริ่มต้น ณ วันนั้นแนวคิดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้นำมาเป็นนโยบายในการผลักดัน มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีข้อดีและ ข้อเสีย ดังนี้

ข้อดี

1. เพื่อเกิดความคล่องตัวในการบริหารมหาวิทยาลัยมากขึ้น
2. เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล
3. มหาวิทยาลัยสามารถเปิดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้

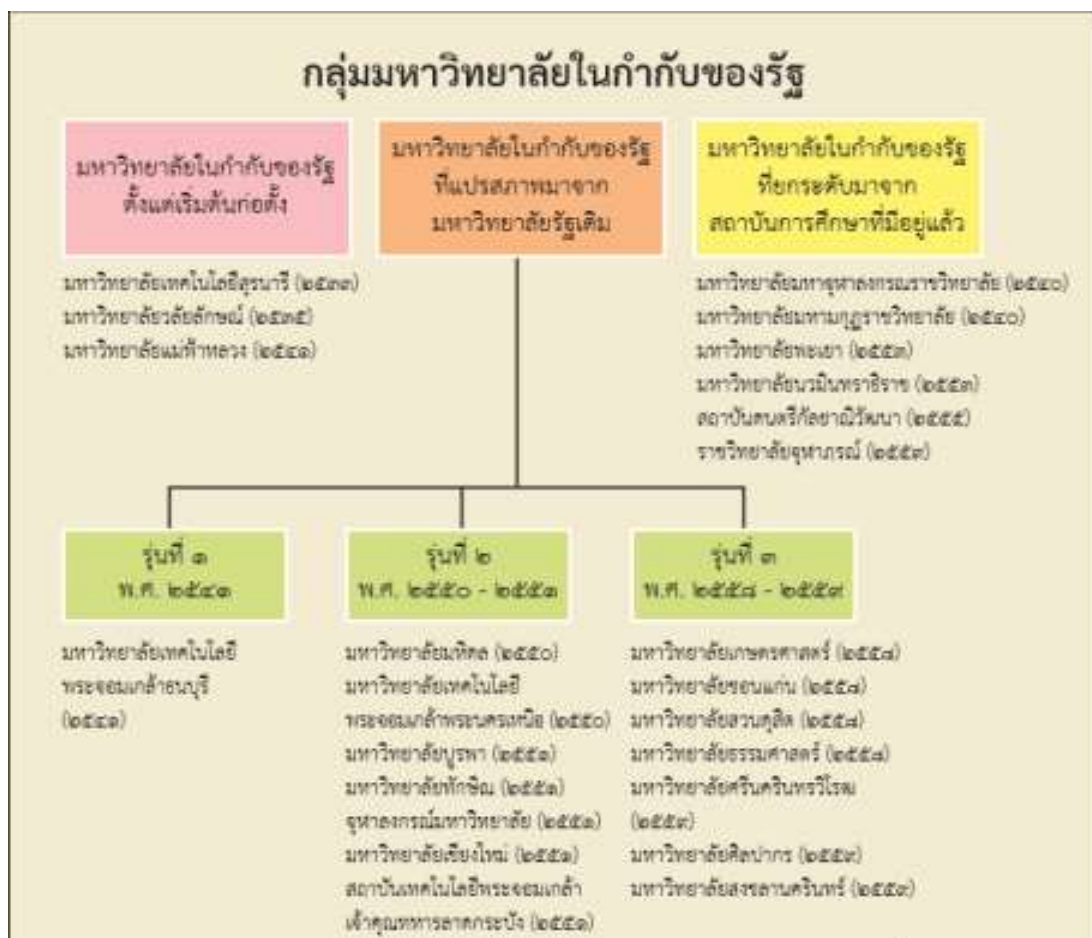
ข้อเสีย

1. นักการเมืองมีบทบาทในมหาวิทยาลัยมากขึ้น เนื่องจากงบประมาณส่วนหนึ่งยังต้องขอรับการจัดสรร จากรัฐบาล
2. ค่าเล่าเรียนอาจเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นการตัดโอกาสทางการศึกษาของผู้มีรายได้น้อยทางอ้อม
3. คณะหรือหลักสูตรที่ไม่คุ้มทุนในการเปิดสอนอาจจะต้องปิดตัวลง
4. การบริหารงานของฝ่ายบริหารอาจจะไม่โปร่งใส ตรวจสอบได้ยาก

5. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติมีลักษณะเป็นกฎหมายบริหารจัดการ "ทรัพย์สินที่ดิน" ไม่ได้เป็นการบริหารจัดการ "การศึกษา" แต่อย่างใด

แนวคิดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 38 เรื่องที่ 3 การอุดมศึกษา ได้ให้ความหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐว่า เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล หรือที่เรียกว่า "มหาวิทยาลัยนอกระบบ" คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ แต่ยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป ที่รัฐจัดสรรให้ เป็นรายปี โดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2563 มี 26 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2563) ดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560).

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ยังต้องแสวงหางบประมาณจากภายนอกเพิ่มมากขึ้นต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองให้อยู่รอด ตามเจตนารมณ์และความคาดหวังจากรัฐบาลว่า มหาวิทยาลัยจะสามารถเลี้ยงดูตนเองโดยไม่ต้องเป็นภาระแก่รัฐบาลในการจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้ ซึ่งจะได้รับการอุดหนุนเงินงบประมาณแผ่นดินจากรัฐบาลเพียงร้อยละสามสิบหรือไม่เกินร้อยละห้าสิบของงบประมาณทั้งหมดที่ต้องใช้ในแต่ละปี ดังนั้นการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการจัดหารายได้ในรูปแบบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยจึงต้องเกิดขึ้นอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย ถูกต้องและ ไม่ขัดกับกฎหมาย

อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มหาวิทยาลัยลดการพึ่งพิงงบประมาณจากภาครัฐ และป้องกันผลกระทบด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยที่ลดลงตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ (อภิสิทธิ์กิตติ์ ด้านเจริญกิจกุล และคณะ, 2565)

แนวทางการดำเนินของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล มิได้มีสถานภาพเหมือนองค์กรเอกชนทั่วไป เพราะยังคงมีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ ความยึดโยงกับรัฐบาลยังคงมีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านนโยบายการงบประมาณ และการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน แต่ความเป็นอิสระในการดำเนินการจะมีมากกว่าหน่วยงานราชการทั่วไป ซึ่งเป็นข้อดีและจะเป็นผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพ

หลักการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในกำกับที่กล่าวมาในตอนต้นนั้นเป็นหลักการทั่วไป ดังนั้น ในรายละเอียดของพระราชบัญญัติ และข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยก็อาจแตกต่างกันไปได้ตามปรัชญาและแนวคิดของแต่ละมหาวิทยาลัยแนวทางในการดำเนินการโดยทั่วไป จะมีดังนี้

1) บทบาทของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยจะมีบทบาทในการบริหารจัดการและรับผิดชอบการดำเนินการของมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ ดังนี้

1.1) กำหนดนโยบายและแผน ในการปฏิบัติการกิจของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งความต้องการของสังคม

1.2) กำหนดระบบกำกับและติดตามผลการดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินการที่ชัดเจน โปร่งใส ที่พร้อมให้ได้รับการตรวจสอบได้

1.3) กำกับติดตาม ให้การดำเนินการเป็นไปตามนโยบายและแผน และบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

1.4) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารจัดการในเรื่องระบบการบริหารงานบุคคล ระบบการบริหารงานวิชาการ ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ และระบบกำกับและติดตามผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัย ตลอดจนระเบียบและข้อบังคับอื่น

แนวทางที่ดีและข้อเสนอเชิงนโยบายระบบการบริหารจัดการปัญหาด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล พบว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับ ด้านการบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน คือ 1. ไม่ได้มีการทำประชาพิจารณ์หรือให้บุคลากรทราบในการบริหารงบประมาณและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย 2. มีการเคร่งครัดในการบริหารงบประมาณและทรัพย์สินต้องเป็นไปตามแผนของปีงบประมาณทุกประการ และต้องหารายได้เพิ่มเนื่องจากการสนับสนุนภาครัฐลดลง 3. งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอทำให้การได้มาซึ่งทรัพย์สินอื่น ๆ ที่ควรจะทันสมัยกลับเป็นล้าสมัยเพราะช้าล่า 4. งบประมาณที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นในขณะนั้น 5. การหารายได้จากลิขสิทธิ์ทางปัญญายังมีน้อย (บรรจบ ภิรมย์คำ และคณะ, 2560)

2) แนวปฏิบัติในการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล

2.1) ระบบบริหารบุคคล ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ต้องเป็นระบบที่ดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถ รวมทั้งสามารถรักษาคนดีไว้ได้

2.1) การกำหนดอัตราเงินเดือน ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดบัญชีอัตราเงินเดือน เป็นการเฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัย และมีระบบประเมินที่คำนึงถึงคุณสมบัติและภาระงานเป็นสำคัญ

2.2) การกำหนดผลประโยชน์และสวัสดิการ พนักงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะได้รับสิทธิประโยชน์เกื้อกูลรวมกันแล้วจะไม่น้อยกว่าระบบราชการ แต่อาจมีวิธีการจัดที่แตกต่างกันไป เช่น ไม่มีระบบบำเหน็จบำนาญ แต่มีระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแทน เป็นต้น ทั้งนี้ แต่ละมหาวิทยาลัยอาจมีวิธีการที่แตกต่างกันไปได้

2.3) การกำหนดเงื่อนไขการจ้างและกลไก การประเมินการคัดเลือกการจ้างและเงื่อนไขการปฏิบัติงานและการประเมินผลการทำงานเป็นอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย โดยสภามหาวิทยาลัยจะกำหนดเกณฑ์และแนวปฏิบัติขึ้น อย่างไรก็ตาม การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรในระบบเดิมหรือบุคคลทั่วไปเข้าสู่ระบบใหม่ต้องคำนึงถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

2.4) การถ่ายโอนเข้าสู่ระบบใหม่ ให้มีคณะกรรมการประเมินศักยภาพบุคคลขึ้นเป็นการเฉพาะ ภายใต้เงื่อนไขที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดภาระงานใหม่และอัตราค่าตอบแทนที่ขึ้นอยู่กับคุณวุฒิและภาระงาน โดยการจ่ายตามบัญชีอัตราเงินเดือนที่กำหนดขึ้นใหม่

2.5) ตำแหน่งทางวิชาการ การใช้ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสามารถใช้ตำแหน่งทางวิชาการได้ภายใต้กฎเกณฑ์ข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย

2.6) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีผู้บรรจุใหม่ ปัจจุบันจะได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี บัญชี 18 (สูงสุดไม่เกิน ป.ม.) สำหรับข้าราชการผู้เปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย จะเสนอให้นับเวลาต่อเนื่องเพื่อขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ใช้ชั้นตราถัดไป ส่วนผู้ได้รับ ป.ม. หรือสูงกว่าอยู่แล้ว จะนำเสนอให้ได้รับสูงขึ้นอีก 1 ชั้น เป็นกรณีพิเศษ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 36 ให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ ให้สถานศึกษาดังกล่าวสามารถดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบัน ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2560 และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดังรูปภาพตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ประเด็น	มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
1) ฐานะของมหาวิทยาลัย	เป็นส่วนราชการระดับกรมในสังกัดทบวงหรือกระทรวง	เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
2) ฐานะของบุคลากร	- เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ - เป็นข้าราชการพลเรือนใน มหาวิทยาลัย	- เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของรัฐ - เป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย
3) เงินเดือนและสวัสดิการ	เท่ากับข้าราชการพลเรือน	เงินเดือนสูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญ (1.5-1.7 เท่า) สวัสดิการไม่น้อยกว่าข้าราชการ
4) การอุดหนุนจากรัฐ	ได้รับงบประมาณประจำปีแบบปกติ	ได้รับงบประมาณประจำปีแบบเงินอุดหนุนทั่วไป เป็นเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย
5) ความคล่องตัว	ขั้นตอนมาก ใช้กฎ ระเบียบของราชการทั่วไป	ขั้นตอนน้อย ใช้กฎ ระเบียบของตนเอง
6) การแบ่งส่วนงาน	แบ่งเป็นส่วนราชการ: กอง แผนก หรือเทียบเท่า	แบ่งส่วนราชการและจัดระบบบริหารที่เป็นของตนเอง

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560).

ข้อดีของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

จากรายงานการวิจัยประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สรุปข้อดี และอุปสรรคของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งข้อดี คือ ทำให้มีอิสระในการบริหารจัดการองค์กรมากขึ้น มีสิทธิ์ตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กรตนเองได้ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับการบริหารจัดการให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว โดยมีกลไกของสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุม ดูแล การดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย โดยสภามหาวิทยาลัยจะสามารถกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ได้เอง ภายใต้กรอบแห่งพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง การบริหารจัดการจะสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐถึงแม้จะมีความคล่องตัว แต่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่ารัฐบาลจะสนับสนุนเงินงบประมาณลดลง ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงตนเอง และรายได้หลักของมหาวิทยาลัยคือ การรับสมัครนักศึกษาในแต่ละปี และเป็นทราบกันดีว่าปัจจุบันมีการแข่งขันสูง เนื่องจากในประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาจำนวนมาก การพัฒนาการบริหารทรัพยากรเพื่อให้เกิดรายได้ จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่มีความสำคัญ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีความพร้อมในการเปลี่ยนสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไม่เท่ากัน จำเป็นต้องมีการสำรวจ ความพร้อมขององค์กรทั้งในเชิงระบบ และความเข้าใจของบุคลากร การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เนื่องจากต้องมีการปรับการบริหารจัดการ การปรับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การจัดตั้งฯ ต้องมีกระบวนการให้การสร้างความเข้าใจในหลักการการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทุกระดับ ตั้งแต่สภามหาวิทยาลัย บุคลากรภายใน นิสิตนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน

การบริหารทรัพย์สิน (Asset Management) จุดประสงค์ของการบริหารทรัพย์สินคือ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ โดยการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายโดยรวม การสำรวจสถานะของทรัพย์สินที่มีอยู่ และการลดความต้องการของทรัพย์สินใหม่ที่ไม่จำเป็น ผ่านการวางแผนที่เป็นระบบ โดยต้องมีการจัดทำข้อมูลทรัพย์สินของหน่วยงาน วางแผนการบริหารทรัพย์สิน และจัดทำระเบียบและขั้นตอนภายในหน่วยงานที่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า ส่วนคำว่าทรัพย์สินประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 138 ได้นิยามทรัพย์สินไว้ว่าทรัพย์สินหมายความว่าความรวมทั้งทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ จำเริญ จันทระภา (2553) อธิบายคำว่าทรัพย์สินตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Asset โดยอธิบายไว้ดังนี้ ทรัพย์สิน หมายถึง รายการของวัตถุทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างที่ถือครองได้ ซึ่งมีมูลค่าเป็นเงิน ทรัพย์สิน แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) ทรัพย์สินมีตัวตน (Tangible Assets) เช่น โรงงาน เครื่องจักร ที่ดิน สินค้าบริโภคถาวร 2) ทรัพย์สินทางการเงิน (Financial Assets) เช่น เงินตรา ธนบัตร หุ้น พันธบัตร 3) ทรัพย์สินไม่มีตัวตน (Intangible Assets) เช่น เครื่องหมายการค้า (Trademark) ค่าความนิยม (Goodwill) ของสินค้าหรือกิจการทรัพย์สินทางปัญญา ส่วนกรมบัญชีกลาง (2558) จำแนกทรัพย์สินออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

ทรัพย์สินหมุนเวียน (Current Assets) หมายถึง ทรัพย์สินที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้

1) ทรัพย์สินที่หน่วยงานคาดว่าจะรับรู้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นหรือถือทรัพย์สินไว้เพื่อขายหรือเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานปกติของหน่วยงาน ทรัพย์สินที่หน่วยงานถือไว้โดยมี

วัตถุประสงค์หลักเพื่อการค้า หรือถือไว้ในระยะสั้น และคาดว่าจะรับรู้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นภายใน 12 เดือน นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะทางการเงิน และเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด

2) ทรัพย์สินถาวร (Fixed Assets) หมายถึง ทรัพย์สินอันมีลักษณะคงทน ที่ใช้ในการดำเนินงานและใช้ได้นานกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ มิได้มีไว้เพื่อขาย

3) ทรัพย์สินอื่น ๆ (Other Assets) ขอบเขตของทรัพย์สินตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐนั้น ๆ ที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ครุภัณฑ์เครื่องจักร ครุภัณฑ์ยานพาหนะ ฯลฯ ซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานราชการ และใช้ปฏิบัติงานเพื่อผลิตสินค้าและบริการสาธารณะ

ทรัพย์สินอาจจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ 1. ทรัพย์สินถาวร 2. ทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน 3. ทรัพย์สินหมุนเวียน 4. ทรัพย์สินไม่หมุนเวียน (ลัดดาพร สุขแก้วฟ้าและคณะ, 2557)

นอกจากนั้นแล้วในการจัดการบริหารทรัพย์สินยังมีสิ่งสำคัญที่เน้นอยู่ 2 ประการคือ การทำบัญชีทรัพย์สิน และการควบคุมภายใน มีรายละเอียดดังนี้ (กรมบัญชีกลาง, 2558)

1) การทำบัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี นโยบายบัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่

1.1) การกำหนดราคาขั้นต่ำ เพื่อควบคุมและแสดงมูลค่าทางบัญชีตลอดอายุการใช้งาน มูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000บาท ขึ้นไป

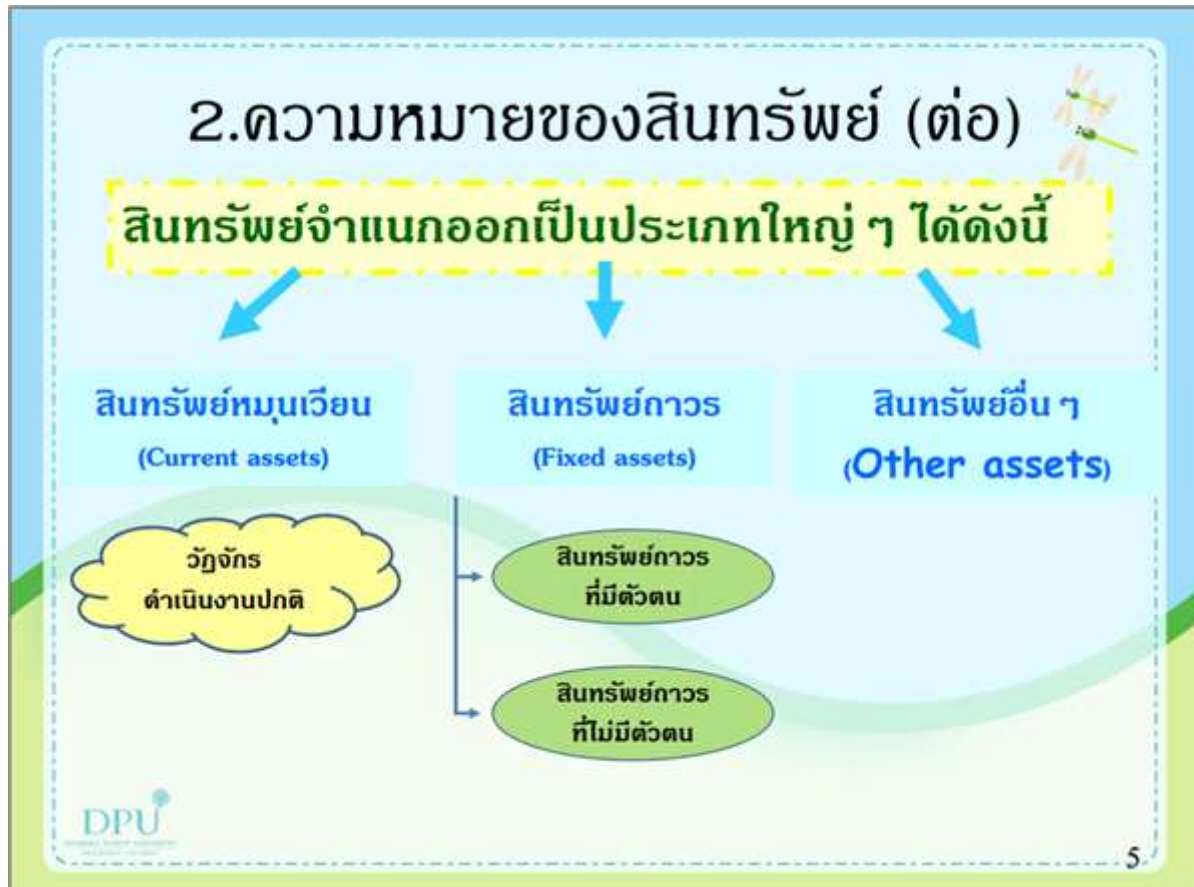
1.2) การบันทึกควบคุมทรัพย์สิน เป็นการบันทึกควบคุมในทะเบียนคุมทรัพย์สิน บันทึกบัญชีทรัพย์สินและค่าเสื่อมราคา

1.3) การวัดมูลค่าทรัพย์สิน เป็นการบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของทรัพย์สินตามราคาทุนที่เกิดขึ้นในการจัดหา ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำให้ทรัพย์สินนั้นพร้อมใช้งานในครั้งแรก ประกอบด้วย ราคาซื้อ ภาษีนำเข้า ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ ต้นทุนในการติดตั้งกรณีจัดสร้างขึ้นเอง ใช้การบันทึกตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงรวมค่าแรงและวัสดุดิบ กรณีทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาค ให้บันทึกตามมูลค่ายุติธรรมของทรัพย์สิน

1.4) การกำหนดอายุการใช้งาน ให้กำหนดตามความเหมาะสมกับการใช้งาน กำหนดเป็นช่วงให้เลือกตามอายุการใช้งาน และอัตราค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ให้แต่ละหน่วยกำหนดตามความเหมาะสมกับการใช้งาน

1.5) การเปิดเผยข้อมูลและรายงาน การรายงานเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อควบคุมทรัพย์สิน (2) เพื่อให้มีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน (3) เพื่อตัดสินใจวางแผนด้านทรัพย์สิน

2) การควบคุมภายในเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อให้แน่ใจว่ามีทรัพย์สินอยู่จริงและครบถ้วนเพื่อให้มีการดูแลรักษาอย่างปลอดภัยเพียงพอ 3) เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ส่วนวิธีการควบคุมอาจทำได้ดังนี้ 1) มีการแบ่งแยกหน้าที่ 2) มีการอนุมัติให้ดำเนินการโดยผู้มีอำนาจหรือมีคณะกรรมการดำเนินการ 3) มีการทำบัญชีหรือทะเบียนคุม 4) มีการวางแผนการจัดหาทดแทน 5) มีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 6) มีการตรวจนับและตรวจสอบเป็นประจำ

ภาพที่ 2 แสดงความหมายของสินทรัพย์จำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ
ที่มา : กรมบัญชีกลาง. (2558).

การพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ในมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ

การพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ในมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญการวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามผลลัพธ์ เป็นความพยายามที่จะตรวจสอบอนาคตโดยการลงความเห็นจากทุกฝ่ายในหน่วยงานหรือองค์กร ประกอบไป โดยสรุปมีดังนี้ คือ

1) มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการบริหารทรัพย์สินให้เกิดรายได้ ในการเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ชัดเจน กล่าวคือมีความชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ มีการวางแผน มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีการสื่อสารองค์กร และมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

2) มีการจัดโครงสร้างของฝ่ายรับผิดชอบงานด้านการบริหารทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ชัดเจน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน ภายใต้กรอบของกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล

3) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) และนโยบาย (Policy) แผนงาน (Programs) ในการบริหารทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดรายได้จนถึงแนะนำแนวทางการปฏิบัติงานที่ จำเป็นเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

4) การสร้างการรับรู้ในองค์กรให้บุคลากรได้รับทราบเรื่องแนวทางและนโยบายการบริหารทรัพย์สิน ให้เกิดรายได้เพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและ มีการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมในวงกว้าง ทั้งภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชนและชุมชน

5) การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยทั้งในรูปแบบของเอกสาร และในระบบฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถยึดเป็นหลักในการวางแผนการตัดสินใจได้

6) การจัดทำงบประมาณ (Budgets) เป็นการตีราคาของหน่วยของเงิน วัสดุและทรัพยากร บุคคลที่ต้องการใช้เงินในรายการต่าง ๆ ในการดำเนินงานเพื่อให้งานนั้นสำเร็จไปได้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามกรอบของนโยบายที่กำหนดไว้ ดังนั้นในการจัดทำแผนงาน งาน/โครงการ ในการบริหารทรัพย์สินจะต้อง แสดงให้เห็นถึงความต้องการทรัพย์สินที่จำเป็นในการใช้เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุตาม เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ กรมบัญชีกลาง (2558, หน้า 9)

7) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย สถานที่ต้องมีความทันสมัย มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม

8) มีการการควบคุมและธำรงรักษา โดยมีระบบบัญชีควบคุมเพื่อให้ทราบต้นทุน เมื่อมีรายได้จากสินทรัพย์นั้นต้องมีการนำมาบำรุงรักษาสินทรัพย์เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เป็นไปตามหลักการบริหาร บริหารสินทรัพย์ ของสำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ มีความสำคัญโดยอ้างถึงแนวความคิดการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ คือ มีอิสระในการบริหารจัดการองค์กรมากขึ้น มีสิทธิ์ตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กรตนเองได้ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับการบริหารจัดการให้ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยทั้งในรูปแบบของเอกสาร และในระบบฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถยึดเป็นหลักในการวางแผนการตัดสินใจได้

บทสรุป

การพัฒนาการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องหารายได้เลี้ยงตัวเอง มหาวิทยาลัยต้องหาจุดแข็งของทรัพย์สินที่มีอยู่แล้วนำไปบริหารจัดการให้เกิดรายได้ เช่น จุดแข็งด้านทำเลที่ตั้ง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยและมีเทคโนโลยีใหม่ๆ ในพื้นที่ที่จะให้บริการ ตลอดจนการบริหารจัดการทุกด้านควรมีความพร้อมครบวงจร เช่น เช่าสถานที่จัดงาน มีบริการการเช่าเครื่องเสียง ตลอดจนจัดเลี้ยง เป็นต้น การบริหารจัดการก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ควรมีสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์การให้เช่าทรัพย์สินให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย จัดโปรโมชั่นหรือการส่งเสริมการขายอย่างไร เพื่อเป็นเหตุจูงใจให้บุคคลภายนอกมาใช้บริการในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อม เมื่อมีการนำไปบริหารจัดการต้องไม่เกิดปัญหา เช่น ด้านอาคารสถานที่ สุขาภิบาล ชำรุด แอร์ไม่เย็น เป็นต้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาบริหารทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ต้องมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ มีคณะทำงาน มีกฎระเบียบรองรับ และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารและทีมงานต้องเป็นมืออาชีพด้านการบริหารทรัพย์สิน ซึ่งผู้บริหารถือเป็นหัวใจที่สำคัญ ที่จะขับเคลื่อนให้การพัฒนาการบริหารทรัพย์สินเพื่อให้เกิดรายได้ ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประสบผลสำเร็จได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง. (2558). *การบริหารสินทรัพย์*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ.

จำเรียง จันทระประภา. (2553). *ทรัพย์สิน สินทรัพย์*. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2566. จาก

<http://www.royin.go.th/?knowledges>.

- ไทยพับลิก้า. (2566). มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ จุดเริ่มต้นสู่ปัจจุบัน. ค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2566 จาก <https://thaipublica.org/2012/10/autonomous-university>.
- บรรจบ ภิรมย์คำและคณะ. (2560) รายงานการวิจัยแนวทางปฏิบัติที่ดีและข้อเสนอเชิงนโยบายระบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 14 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. มาตรา 36.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548. (2548, 8 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. มาตรา 65
- ลัดดาพร สุขแก้วฟ้า และปทุมมาศ ยงยุทธ. (2557). การบริหารสินทรัพย์และจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัยของรัฐ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2556). เล่มที่ 38, เรื่องที่ 3 การอุดมศึกษา ประเภทสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา <https://www.saranukromthai.or.th/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการวิจัย ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. ค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563. จาก www.mua.go.th.
- อภินันท์กิตติ์ ด่านเจริญกิจกุล และคณะ. (2565). รูปแบบการบริหารจัดการทรัพย์สินและธุรกิจองค์กรของมหาวิทยาลัยเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. *Journal of Modern Learning Development*. 7(10). หน้า 381 – 407.